

Ernst & Young Accountants LLP
Prof.Dr.Dorgelolaan 12
5613 AM Eindhoven, Netherlands
Postbus 455
5600 AL Eindhoven, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 48 00
ey.com

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
Postbus 75
5000 AB TILBURG

Eindhoven, 27 mei 2020

REQ4501545/MvdR/ks

Geachte bestuursleden,

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2019, voorzien van onze controleverklaring d.d. 27 mei 2020.

Wij machtigen u, onder de condities genoemd in bijgaand informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen, onze in de bijlage opgenomen controleverklaring op te nemen en openbaar te maken in de sectie Overige gegevens van de jaarstukken voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2019, die overeenkomen met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar, mits de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld. Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan samen met de jaarstukken.

Onze controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken.

Wij sluiten één exemplaar bij van onze controleverklaring voorzien van een originele (digitale) handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw archief. Het publiceren van de door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkte jaarstukken is niet toegestaan.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vergadering van het algemeen bestuur moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde machtiging.

Indien u deze jaarstukken waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat (U verlaat de beveiligde jaarstukken, waaronder de door de accountant gecontroleerde jaarrekening).

Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. H.E. Oostdijck RA

Bijlagen: Controleverklaring zonder persoonlijke handtekening ten behoeve van opname in de overige
                  gegevens van de jaarstukken
                  Controleverklaring voorzien van de originele handtekening ten behoeve van uw archief
                  Gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken
                  Informatieblad Openbaarmaking van controleverklaringen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2019;
- ▶ de balans per 31 december 2019;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is uiteengezet in het jaarverslag in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (op pagina 16 en 17), en in de jaarrekening in de toelichting bij de gebeurtenissen na balansdatum (op pagina 45 en 46). Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 333.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het voorwoord;
- het jaarverslag, waaronder de inleiding, de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 december 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 27 mei 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. H.E. Oostdijck RA

Jaarstukken 2019

Datum: 27 mei 2020

Accountantscontrole toegepast

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	4
2.	Jaarverslag.....	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Programmaverantwoording.....	7
2.2.1	Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken).....	7
2.2.2	Programmadeel 2: Adviezen en projecten.....	12
2.2.3	Programmadeel 3: Collectieve taken.....	13
2.2.4	Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en –baten.....	13
2.2.5	Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien	14
2.2.6	Samenwerking van drie Brabantse Omgevingsdiensten	14
2.3	Paragrafen	14
2.3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	14
2.3.2	Financiering.....	18
2.3.3	Bedrijfsvoering - plannen en resultaten.....	20
3.	Jaarrekening.....	25
3.1	Balans ultimo boekjaar.....	26
3.2	Het overzicht van baten en lasten	28
3.3	Toelichtingen	31
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	31
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2019.....	33
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2019	39
3.3.4	Kengetallen	42
3.3.5	Toelichting op de baten.....	42
3.4	Overzicht baten en lasten per taakveld 2019	43
3.5	Publicatieverplichting op grond van de WNT.....	43
3.6	Gebeurtenissen na balansdatum.....	45

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Een algemeen deel met daarin het directieverslag dat de ontwikkelingen op hoofdlijnen beschrijft;
2. Het jaarverslag 2019, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
3. De jaarrekening 2019, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

a) Het resultaat 2019

Het voordelige resultaat 2019 is € 699.000.

Bestemming resultaat

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 wordt aan het algemeen bestuur een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

b) Toelichting op het resultaat 2019

Het jaarrekeningresultaat 2019 laat een positief resultaat zien van € 699.000. Zoals reeds in de bestuursrapportage van 18 september 2019 gemeld, hebben de bijzondere projecten zoals verwacht bijgedragen aan het positieve resultaat van 2019.

Hieronder treft u de toelichting van het jaarrekeningresultaat 2019 aan ten opzichte van de begroting 2019 na wijzigingen. De reguliere exploitatie is in 2019 conform begroting geweest; de belangrijkste oorzaken voor het positieve resultaat worden hieronder vermeld.

Specifieke budgetten (€ 400.000 voordelig)

Arbeidsmarktproblematiek (€ 250.000 voordelig)

Zoals vermeld in de tweede bestuursrapportage is een budget van € 700.000 beschikbaar gesteld in het kader van de arbeidsmarktproblematiek; het blijkt in de praktijk lastig om medewerkers te werven voor de uitvoering van de werkprogramma's. Er is € 100.000 beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktcommunicatie en € 600.000 voor kosten die samenhangen met het inwerken van nieuwe medewerkers. Het budget is zoals verwacht en reeds aangekondigd per jaareinde 2019 niet volledig benut. Een bedrag van € 250.000 zal doorschuiven naar 2020.

SPEER - ICT-budgetten (€ 150.000 voordelig)

In juli 2019 is door het bestuur een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld van € 800.000 voor ICT. Dit bedrag bestaat uit een overheveling van € 500.000 voor project SPEER uit 2018 en een budget van € 300.000 voor data-ontwikkeling. Aangezien deze budgetten een zekere bandbreedte kennen (afhankelijk van tijd en uitvoering van de verschillende projecten), is reeds bij de tweede bestuursrapportage de verwachting uitgesproken dat een deel van de budgetten naar 2020 doorlopen. Voor 2019 betekent dit een positief resultaat van € 150.000.

Overige (€ 300.000 voordelig)

Onvoorzien (€ 150.000 voordelig)

Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorzien kosten is in 2019 niet aangesproken. Dit budget maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2019.

Overige (€ 150.000 voordelig)

Dit bestaat uit diverse kleinere voor- en nadelen.

2. Jaarverslag

2.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant sluit het boekjaar 2019 met een positief financieel resultaat. Net als in 2018 geldt voor 2019 dat dit in de lijn is met de begroting en de uitgebrachte bestuursrapportages. Ook in financieel opzicht wil de OMWB een betrouwbare en voorspelbare dienst zijn.

Als OMWB kijken we terug op een bijzonder jaar. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt is het ons gelukt om de 28 werkprogramma's voor een heel belangrijk deel te realiseren. Dit vooral dankzij de gemotiveerde inzet van alle OMWB-ers.

Ook in een ander opzicht kijken we terug op een bijzonder jaar. Eind mei 2019 deed de Raad van State een verstrekende juridische uitspraak over de aanpak van stikstof in Nederland. Het stof daarover is nog niet neergedaald, integendeel zelfs. We zijn in bestuurlijk Nederland op zoek naar het vinden van een nieuw evenwicht tussen economie en ecologie. In ons werk zijn we daarmee intensief geconfronteerd in 2019.

In het jaar 2019 hebben we ons als Omgevingsdiensten in de provincie Brabant voorbereid op de inspanningen die nodig zijn om tot een zorgvuldige veehouderij te komen. Samen met de provincie hebben we als diensten een maatregelenpakket opgesteld dat het mogelijk moet maken om op kwalitatief verantwoorde wijze onze functies en taken in de komende jaren tot uitvoering te brengen.

Stikstof, PFAS, zeer zorgwekkende stoffen, het zijn thema's die zowel veel kennis als vaardigheden van onze dienst vragen. Het is ons een eer om onze deelnemers en opdrachtgevers hieromtrent zo goed mogelijk te adviseren, ondersteunen en begeleiden. De OMWB wil een dienst bij de tijd zijn. Proactief handelen en in de uitvoering scherp aan de wind zeilen.

In het jaar 2019 hebben wij binnen onze organisatie een aantal veranderingen doorgevoerd. Waaronder het oprichten van een team programmeren, plannen en realisatie (PPR), waardoor het gehele logistieke proces efficiënter en effectiever verloopt. Van intake, productie en facturatie. Dat proces wordt ondersteund door de totale vernieuwing van onze digitale huishouding, die in 2019 deels is gerealiseerd en in 2020 zal worden vervolmaakt. Ja, ook in dit opzicht willen wij bij de tijd zijn.

Dit jaarverslag en deze jaarrekening zijn bewust compact opgesteld. Voor de leesbaarheid en duidelijkheid. Achter de cijfers gaan feiten en verhalen schuil. Wij vertellen er graag over, omdat wij trots zijn op ons werk en onze inspanningen.

Want één ding is helder, de OMWB is een dienst van toegewijde medewerkers, die alert zijn waar het gaat om de belangen van milieu en duurzaamheid. Niet alleen toegewijd, maar ook met verstand van zaken en passie voor het vak.

In 2019 hebben wij ondanks de krapte op de arbeidsmarkt kans gezien nieuwe, vooral jeugdige medewerkers aan te trekken. De verjonging is daarmee ingezet. Samen met de senioren werken onze junioren met hart en ziel aan de thema's die voor de kwaliteit van leven en werken in onze regio van belang zijn.

De samenwerking met de deelnemers en opdrachtgevers was in 2019 plezierig en constructief. Gebaseerd op wederzijds vertrouwen. De basis voor samenwerking en succes. Dank aan onze opdrachtgevers!

In dit jaarverslag geven wij op hoofdlijnen aan wat is bereikt. Naast dit jaarverslag verantwoorden wij ons aan onze deelnemers ook via de werkprogramma's en vooral de termijnrapportages. Gezamenlijk vormen deze documenten de basis voor het geven van inzicht en verantwoording. Omdat wij graag nakomen wat wij beloven en zeggen.

Dat naast de inhoudelijke prestaties ook gesproken kan worden van een gezonde financiële ontwikkeling van de dienst stemt ons tot voldoening. Samen met onze opdrachtgevers willen wij beide, inhoud en geld, in de huidige lijn continueren.

Nico van Mourik
Algemeen Directeur Omgevingsdienst MWB

2.2 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt per onderdeel toegelicht wat de OMWB heeft bereikt in relatie tot de begroting. Aan het eind van ieder deelprogramma staan de baten vermeld. De totale programmalasten staan aan het einde van de programmaverantwoording. Tenslotte wordt de samenwerking tussen de drie Brabantse omgevingsdiensten gedurende afgelopen boekjaar besproken.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat er in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basis- en verzoektaken. De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken, verzoektaken, collectieve taken en de overige exploitatielasten en -baten. De programma's worden in de volgende paragrafen toegelicht.

2.2.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- Vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen, BRZO, asbest(melding) en bouwen);
- Toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen, BRZO, asbest en bouwplannen bij provinciale inrichtingen);
- Toezicht op bodemsaneringen en stortplaatsen;
- Klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en BRZO);
- Niet inrichting gebonden taken; asbest, bodem, ketengericht milieutoezicht;
- Energiecontroles en beoordelingen.

Net als in andere jaren vormden in 2019 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld' en de afspraken voor de landelijke uitvoering BRZO- en VTH-taken van de gezamenlijke BRZO-omgevingsdiensten, de basis voor dit programmadeel.

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van productie aantallen binnen de basistaken opgenomen en afgezet tegen de aantallen van 2016, 2017 en 2018.

	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2017	Gerealiseerd 2018	Gerealiseerd 2019
Vergunningen				
Aantal omgevingsvergunningen (incl. OBM)	508	554	569	428 (+59)
Aantal beschikkingen en advies bodembesluit	669	833	577	444
Aantal meldingen AMvB (excl. OBM)	1.670	1.487	1.536	1.719
Aantal te actualiseren vergunningen	7	3	117	11
Aantal ingetrokken vergunningen	41	13	30	28
Aantal bezwaar en beroeps-procedures	85	56	88	74
Aantal producten overige vergunningverlening	1.419	1.600	1.951	1.625
Toezicht en handhaving				
Aantal integrale milieucontroles	3.859	3.268	3.062	2.893
Aantal uitgevoerde hercontroles	2.288	2.003	1.822	1.725
Aantal ad hoc controles	524	906	1.191	474
Aantal toezichtcontroles overig	13	34	98	Milieurapportages: 422
				Overig toezicht: 890

Aantal repressieve handhavingstrajecten	600	596	580	600
Aantal behandelde klachten en meldingen	7.226	8.181	8.508	7.966
Aantal BRZO-inspecties	65 en 61 onaangekondigd	68 en 68 onaangekondigd	67 en 65 onaangekondigd	120 en 65 onaangekondigd
Niet inrichting gebonden taken				
Aantal producten meldingen asbest	2.983	3.367	3.985	4.090
Aantal meldingen totaalloop (nieuw)/(voorheen in overige vergunningverlening)				323
Aantal controles Wet bodembescherming (Wbb)	242	341	305	277
Aantal meldingen besluit bodemkwaliteit/bescherming	1.224	920	1.030	1.245 -> 437
Ketenprojecten			10	20
Aantal controles besluit bodemkwaliteit	515	310	281	315
Bouw (oprichting) en sloop	971	2.126	64	144
Asbesttoezicht (incl. administratief toezicht)			2.257	2.904
Energiecontroles + EED-beoordelingen	35	373	199	40 + 654

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening

Impact van de stikstofcrisis

Halverwege 2019 vernietigt de Raad van State de PAS (Programmatiese Aanpak Stikstof). Dit heeft direct impact voor het indienen en de behandeling van vergunningaanvragen (Wabo en Wet Natuurbescherming). Ook bij de OMWB zijn de gevolgen zichtbaar:

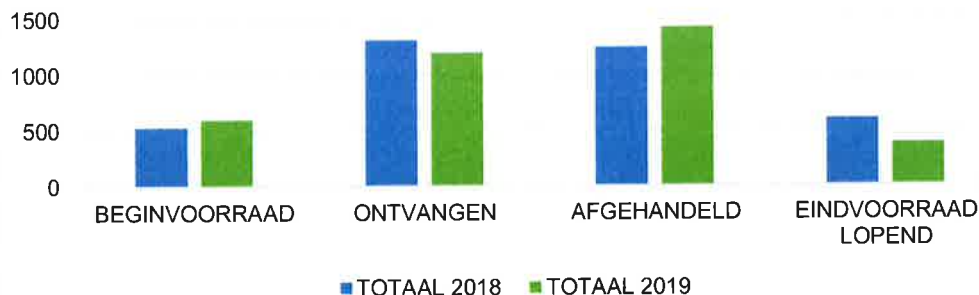
- Voor het verwerken van meldingen is de impact gering; veel meldingen zijn niet uitstoot gerelateerd en het werk daaromheen kan met name in de MKB-sector grotendeels doorgang vinden;
- Voor de vergunningverlening heeft e.a. directe gevolgen. Hoewel er geen grote teruggang van aanvragen zichtbaar is en aanvragen wel voor een deel kunnen worden beoordeeld en het milieudeel van de vergunning kan worden voorbereid, is besluitvorming in veel gevallen echter niet mogelijk. Daarbij kost de beoordeling van aanvragen in veel gevallen extra tijd (toetsing gewijzigde regelgeving t.g.v. de PAS-uitspraak, wijziging Aerijs-berekeningen e.d.);
- Daarnaast komen er veel vragen binnen van opdrachtgevers, bedrijven en hun adviseurs;
- Tevens dient er soms extra overleg plaats te vinden met de collega's van de opdrachtgevers omdat daar, zeker de eerste maanden na 29 mei, niet altijd een duidelijk beeld bestaat rond de (on)mogelijkheden van vergunningverlening.

Verwerking meldingen activiteitenbesluit

De afgelopen jaren was er sprake van een achterstand in de beoordeling en verwerking van meldingen. Voor een deel te verklaren door een tekort aan capaciteit door openstaande – moeilijk vervulbare - vacatures en door een grote hoeveelheid regulier vergunningenwerk, met een hogere prioriteit. In 2019 zijn vacatures ingevuld en is een start gemaakt met een traineegroep die door ons zelf wordt opgeleid tot vergunningverlener. Daardoor ontstond mede de mogelijkheid om een inhaalslag in de meldingen te maken.

Onderstaand een weergave van de inhaalslag rond de meldingen zoals we die in 2019 hebben uitgevoerd.

Meldingen Activiteitenbesluit

Toezicht en handhaving

Risico Relevante Bedrijven (RRB)

De OMWB en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant hebben enkele jaren geleden de handen ineengeslagen en zijn een project begonnen om inzicht te krijgen in bedrijven die net onder de Brzo-grens blijven. De hierbij gehanteerde term Brzo+ bedrijven of net-niet Brzo-bedrijven is vervangen door Risico Relevante Bedrijven (RRB). Voor deze categorie van bedrijven is mede als gevolg van incidenten bestuurlijke aandacht ontstaan.

Per 1 mei 2019 is binnen de branche RRB begonnen met het gebruik van Digitale Checklisten (DC). Het doel van het gebruik van digitale checklisten is om bevindingen en informatie uit controles uniform vast te leggen. De informatie uit deze controles kunnen daarna (eenvoudig) worden ontsloten en geanalyseerd. Naar verwachting zal deze analyse inzicht geven in het naleefgedrag van de vooraf vastgestelde onderwerpen. Vervolgens kan gerichte informatie worden verstrekt en betere sturing plaatsvinden.

In de DC's is onderscheid gemaakt in integraal toezicht, onaangekondigd toezicht en interventie toezicht. De DC's zijn nog in ontwikkeling en worden periodiek geëvalueerd. Tijdens de integrale controles is onder andere aandacht besteed aan de onderwerpen: ageing, ongewoon voorvallen, blussysteem en product- en bluswater opvang. Tijdens onaangekondigde bezoeken is aan de hand van de DC aandacht besteed aan de stoffenlijst, bedrijfsnoodplan en opslag van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens zijn verwerkt en een eerste analyse is uitgevoerd. Een compleet beeld is echter nog niet voorhanden, omdat het project doorloopt tot 1 juni 2020. Ondanks dat er nog geen volledig beeld is, zijn de volgende zaken opgevallen: het is interessant om het thema ageing verder uit te diepen, in een aantal gevallen was het UPD niet actueel en de vergunning is in een aantal gevallen niet actueel.

Intensivering Toezicht Veehouderijen

In totaal zijn in 2018 en 2019 binnen het ITv-project 815 controles uitgevoerd in de regio van de OMWB. In ongeveer 45% van de controles voldoet de veehouderij aan alle controleaspecten. Bij het andere deel van de controles zijn één of meerdere overtredingen vastgesteld. Van elk van deze overtredingen is volgens de systematiek van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) de zwaarte bepaald. Daarbij maakt de toezichthouder een inschatting van de mogelijke gevolgen voor het milieu en van het gedrag van de overtreder.

De zwaarte van de overtreding is bepalend voor het vervolg. Dit kan zijn:

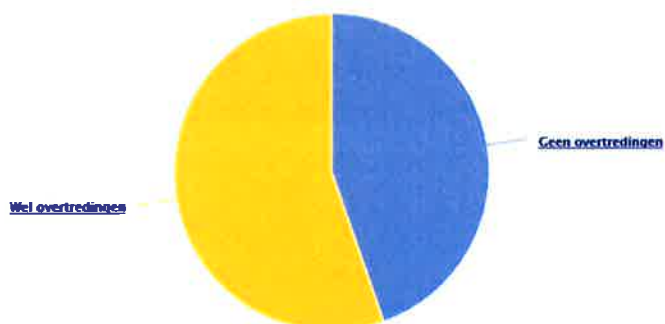
- Informeren (geen vervolgactie);
- Bestuurlijke waarschuwing (hercontrole);
- Bestuurlijk en/of strafrechtelijk optreden (voornemen last onder dwangsom, bestuurlijke strafbeschikking of proces-verbaal).

Ongeveer 33% van de controles met overtreding heeft niet geleid tot een vervolgactie. In deze gevallen zijn bij de controle alleen lichte overtreding aangetroffen. Hierover wordt de ondernemer wel geïnformeerd, maar er wordt geen hercontrole uitgevoerd.

Ongeveer 62% van de controles met overtreding heeft geleid tot een bestuurlijke waarschuwing. Hierbij krijgt de ondernemer een termijn om de overtreding op te lossen. Na afloop van die termijn wordt een hercontrole uitgevoerd.

De resterende controles met overtreding heeft geleid tot direct bestuurlijk en/of strafrechtelijk optreden. In de meeste gevallen wordt daarbij een voornemen last onder dwangsom opgelegd. In een aantal gevallen wordt ook strafrechtelijk opgetreden.

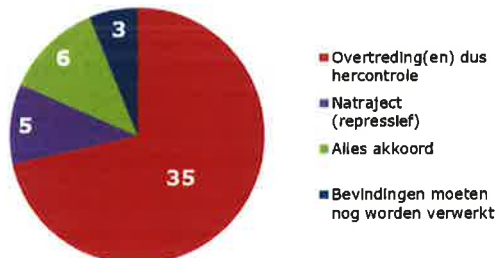
Naleefgedrag

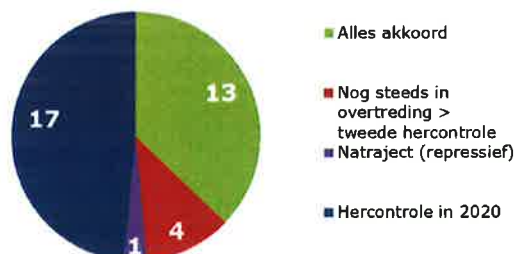
LPG tankstations

In het kader van informatie- en risicogestuurd werken is in 2019 de helft van alle LPG-tankstations van Midden- en West-Brabant gecontroleerd. De 2^e helft is in 2020 geprogrammeerd. Het doel van het project is de risico's van LPG-tankstations inzichtelijk te maken en om een programmatische en risicogerichte aanpak voor deze branche te ontwikkelen. De hierbij verkregen informatie over de branche wordt gebruikt om toezicht efficiënter, effectiever en risicogerichter uit te voeren.

Integrale controles

Hercontroles

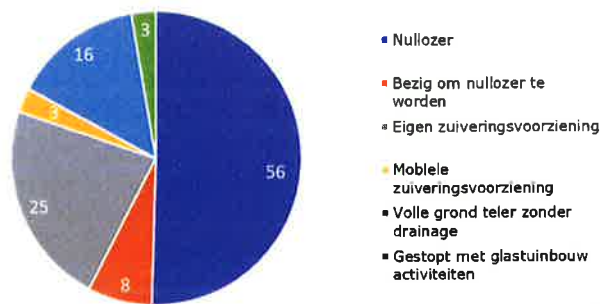

Glastuinbouw

Per 1 januari 2018 is het in de branche glastuinbouw (ook de bedrijven met een glasopstand van minder dan 2.500 m²) niet toegestaan om ongezuiverd drainwater (substraatteelt), drainagewater (grondteelt) en/of filterspoelwater te lozen op oppervlaktewater, riolering en/of bodem. De controles op de 'zuiveringsplicht' (van gewasbeschermingsmiddelen) in de glastuinbouw zijn ook in 2019 weer gezamenlijk met het Waterschap Brabantse Delta uitgevoerd. De overige Waterschappen hebben op een andere wijze inbreng geleverd.

In totaal zijn er in 2019 circa 130 controles uitgevoerd, waarvan er bij 111 een digitale checklist is ingevuld. Op deze checklists is de huidige analyse gebaseerd.

Analyse glastuinbouwbedrijven

De zuiveringsplicht glastuinbouw kan op verschillende manieren worden ingevuld. Een glastuinbouwbedrijf kan aantoonbaar een nul-lozer zijn (volledig hergebruik drain- en/of filterspoelwater), een zuiveringsvoorziening hebben of mobiel (laten) zuiveren. Niet alle overtredingen hebben betrekking op de zuiveringsplicht, maar deze water gerelateerde zaken zijn wel meegenomen tijdens de controle.

Naast het controleren op voorschriften, is er tijdens deze controles gefocust op het opbouwen van een informatiepositie. Deze informatiepositie zorgt ervoor dat er binnen deze branche de komende jaren op een effectievere en efficiëntere manier toezicht kan worden ingericht op bepaalde thema's/onderwerpen. Een ontwikkeling is dat er vanaf 2027 een nagenoeg nul-emissie gaat gelden. Er mogen dan ook geen meststoffen meer worden geloosd.

Het controleren van de voorschriften heeft in 2019 geleid tot het constateren van een naleefgedrag rond de 70%. Bij circa 30 bedrijven is één of meer overtreding(en) geconstateerd. De meeste kleine overtredingen konden ter plaatse of binnen een korte termijn worden verholpen. Voor grotere bedrijfsaanpassingen moesten bedrijven een plan van aanpak overleggen om de tekortkomingen binnen een afgesproken termijn op te kunnen heffen. De hercontroles vanuit 2019 zullen dan ook in 2020 nog doorlopen.

Niet inrichting gebonden taken

Asbest

In 2019 zijn in totaal binnen de OMWB-regio 4090 asbestsloopmeldingen door ons afgehandeld. Dit is een kleine stijging ten opzichte van 2018 waarin 3985 asbestsloopmeldingen zijn afgehandeld. Na verwerping van het aangekondigde asbestdakenverbod door de Eerste Kamer heeft de Staatssecretaris in oktober 2019 kenbaar gemaakt dat een verbod er definitief niet komt. Wel is een pakket aan stimuleringsmaatregelen aangekondigd. Wij verwachten daarom voor 2020 en de jaren daarna géén afname van het totaal aantal saneringen, maar eerder een stabiel niveau of een kleine stijging ten opzichte van 2018 en 2019.

Ketengericht milieutoezicht

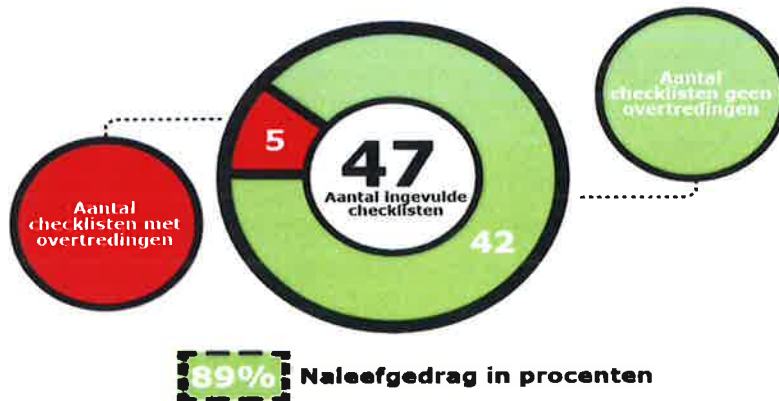
In 2019 is de focus binnen de keten gelegd op de volgende onderdelen:

- Co-vergisting
- Bodem- en bouwstoffenketen
- Mobiel breken
- Plasticafval
- Forensisch onderzoek en analyses

Binnen het ketenproject co-vergisting is afgelopen jaar de samenwerking gezocht met NVWA en de politie om gezamenlijk op te trekken tegen illegale afvalstromen binnen de co-vergistingsketen. Tevens heeft de OMWB 16 opslaglocaties bezocht waarvan bij 5 locaties het te vergisten product of vergist product is bemonsterd en momenteel wordt geanalyseerd.

Voor het mobiel breken van puin dient er een melding te worden verricht. Op basis van de beschikbare data kan inmiddels het aantal meldingen op jaarbasis binnen de OMWB-regio worden geprognoseerd op 100 stuks. Door middel van het informeren van de branche is de kwaliteit van de meldingen verbeterd en kan inmiddels een inschatting worden gemaakt op de benodigde tijd om een melding te beoordelen.

Branche uitgelicht: Mobiel breken 2019

Tevens zijn in 2019 met een steekproef de locaties van de puinbreker gecontroleerd. Het inschatten van het te breken/gebroken volume blijkt lastig waardoor er binnen de keten fraude op de loer ligt. Tijdens de controle bleek verder dat de locaties niet altijd in de juiste staat zijn achtergelaten. Tevens is van een aantal puinstromen de definitieve toepassingslocatie gecontroleerd en tevens bemonsterd. Bij de toepassingslocaties zijn geen bijzonderheden waargenomen, zo ook niet bij de monstername.

In het verleden werd plastic als secundaire grondstof vervoerd naar China. China heeft in 2018 de invoer van dergelijk plastic verboden. Dit kan leiden tot problemen van de afzet van plastic in Nederland. Om de impact van het verbod te kunnen controleren is er bij een aantal bedrijven (10 kunststofbedrijven en 6 distributiebedrijven) flicscontroles uitgevoerd. Op basis van deze controles en het onderzoek van de data in LMA is geconstateerd dat de impact van het verbod verwaarloosbaar is. In 2020 zal uitsluitend de vinger aan de pols worden gehouden.

Energie

De deelnemers hebben budget opgenomen voor het uitvoeren van energietoezicht op basis van de nieuwe Informatieplicht Energiebesparing. Via het Gemeentefonds hebben alle gemeenten in december 2018 een eenmalige bijdrage ontvangen voor de implementatie van deze nieuwe regelgeving. De informatieplicht verplicht bedrijven met een bepaald energieverbruik om voor 1 juli 2019 en daarna elke 4 jaar via het eLoket van RVO te rapporteren over getroffen energiebesparende maatregelen. Het bevoegd gezag moet erop toezien dat bedrijven tijdig voldoen aan de informatieplicht en gebruikt de ingediende informatie vervolgens voor het prioriteren, programmeren en uitvoeren van het informatiegestuurd toezicht op de energiebesparingsplicht. De gemeente heeft de OMWB gemandateerd om de door de bedrijven ingediende gegevens uit het eLoket op te halen en deze gegevens zijn inmiddels voor de OMWB toegankelijk.

In opdracht van de OMWB heeft het Datalab Brabantse omgevingsdiensten met redelijke nauwkeurigheid in beeld gebracht welke bedrijven nog niet hebben voldaan aan de informatieplicht. Volgens dit overzicht hadden in deze gemeenten 186 bedrijven moeten voldoen aan de informatieplicht. Eind 2019 hebben 136 bedrijven (73%) nog niet voldaan.

Deze bedrijven zullen in 2020 gericht worden aangeschreven en zo nodig zal handhavend worden opgetreden. Het percentage bedrijven dat nog niet heeft voldaan loopt per gemeente uiteen van 58% tot 79%.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg over 2019 € 20.396.000 (begroot € 19.073.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld BRZO, geluid, bodem, (afval)water, lucht, vergunningverlening (niet basistaken), toezicht (niet basistaken), asbest niet basistaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma's zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van het jaar opdrachten voor worden verstrekt. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2019 wordt per deelnemer in de (derde) termijnverantwoording teruggekoppeld.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg over 2019 € 6.639.000 (begroot € 8.697.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.3 Programmadeel 3: Collectieve taken

Jaarlijks voert de OMWB het Programma Collectieve taken uit. Het programma van 2019 heeft een omvang van 1,5 miljoen euro. Het is een bestuurlijk vastgesteld programma dat een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de taken van de OMWB ondersteunt. Een programma dat nadrukkelijk aansluit op de andere twee programma's, namelijk de basistaken en de verzoektaken, zodat de OMWB de goede dingen doet én die dingen goed doet. Door in te spelen op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van VTH, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet en risicogericht werken.

Het programma is tot stand gekomen in goed overleg met een ambtelijke werkgroep van de deelnemers en vervolgens via het AO, DB en uiteindelijk AB vastgesteld. In 2018 is de OMWB gestart met het op een projectmatige wijze aanpakken van het programma. Het programma en de projectmatige aanpak hebben in 2019 duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Projecten worden niet alleen binnen het gestelde budget uitgevoerd, ook is er een duidelijke verbetering zichtbaar van de geboekte resultaten. Hoewel we zeker nog zaken kunnen verbeteren, heeft de professionalisering van projectmanagement een positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van het programma. Een verantwoording van het programma wordt u separaat aangeboden in het tweede kwartaal van 2020.

De omzet op programmadeel 3 bedroeg over 2019 € 1.500.000 (begroot € 1.500.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en -baten

In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Dit zijn onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van e-noses (zie foto hieronder voor een voorbeeld van een e-nose). Ook subsidieprojecten zijn in dit programma opgenomen.

De omzet op programmadeel 4 bedroeg over 2019 € 3.866.000 (begroot € 3.493.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.5 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen voor 2019 € 10.534.000 (begroot € 11.073.000). Voor een verdere uitsplitsing wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2019 en de tekstuele toelichting in paragraaf 2.3.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2019 € 6.000 (begroot € 0). Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing, punt 8.

De onvoorzien kosten bedroegen in 2019 € 0 (begroot € 150.000). Het begrote bedrag is voor 2019 niet noodzakelijk gebleken en is derhalve onderdeel van het jaarrekeningresultaat.

2.2.6 Samenwerking van drie Brabantse Omgevingsdiensten

Het overleg tussen directeuren van de Brabantse omgevingsdiensten (ODBN, ODZOB en OMWB) en op andere niveaus is in 2019 gecontinueerd. Op veel gebieden is samengewerkt. Van groot belang was de bestuurlijke en ambtelijke taskforce versnelling transitie veehouderij, met provincie en gemeenten. Dit heeft geleid tot een maatregelenpakket dat door de Algemene Besturen is vastgesteld. In samenhang hiermee trekken de drie diensten samen op in de werving van nieuwe medewerkers, de ontwikkeling en uitvoering van een traineeprogramma en deskundigheidsbevordering en wordt intensief samengewerkt in de aanpak van de stikstofproblematiek en de uitvoering van de Wet natuurbescherming.

Op het terrein van de invoering van de Omgevingswet wordt nauw samengewerkt in de vorm van een 10-punten actieplan voor onderwerpen die de diensten samen aanpakken. De overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten per 1 januari 2021 staat eveneens hoog op de samenwerkingsagenda. Er is een Brabantbrede werkgroep gevormd met provincie en gemeenten om deze verandering te implementeren.

Andere samenwerkingsprojecten zijn Kompas, de implementatie van het instrumenteel VTH-kader van de provincie; de start van het BOD (Brabants Omgeving Datalab) gericht op het verzamelen van en analyseren van data om informatiegestuurd en risicogericht te kunnen werken; de Collegiale Toets op verzoek van de provincie; de aanpak van Pfas (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen; en de samenwerking in diverse projecten met de waterschappen en veiligheidsregio's. Bestaande samenwerking zoals in Samen Sterk in Brabant, de Milieuklachtencentrale, het ketengericht milieutoezicht en in het toezicht op Risicorelevante bedrijven is in 2019 bestendig en verder uitgebouwd.

2.3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV) bepaalt dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen en de -realisatie zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de jaarrekening staan, inzichtelijk worden gemaakt voor het bestuur. Het BBV benoemt zeven verplichte paragrafen, deze zijn voor onze dienst niet allemaal relevant.

De voor de omgevingsdienst van toepassing zijnde paragrafen zijn:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)

2.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf worden de risico's beschreven en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Enerzijds wordt verantwoording afgelegd over het beheer van de risico's in het afgelopen jaar, anderzijds is de risicoparagraaf toekomstgericht.

Begripsomschrijving

Een risico is een kans op een optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de (meerjaren)begroting. Met name de negatieve

gebeurtenissen worden opgenomen in de risicotabel, als onderbouwing naar het benodigde weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Beleid risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten);
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen);
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden);
- Accepteren.

De OMWB heeft middels de uitvoering van het Interne Controleplan zicht op risico's en dat moet leiden tot minimalisatie van de risico's, dan wel het treffen van tijdige maatregelen.

Tabel geïdentificeerde risico's

In de afgelopen jaren zien we een verlaging van de risico's. Dit is in de 2^e Burap voor het laatst bestuurlijk gerapporteerd. Eerst worden deze risico's genoemd en vervolgens toegelicht. Op basis van de actualiteit is de risicotabel voor de jaarrekening 2019 opgenomen.

Risicotabel uit de 2^e Burap 2019:

	Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
1	Niet betalen facturen	200.000	25%	50.000
2	Arbitrage VVGB-gelden	750.000	30%	225.000
3	Ziekteverzuim	200.000	25%	50.000
4	Inhuur versus vast personeel	500.000	50%	250.000
5	Transitie	500.000	50%	250.000
6	Problematiek arbeidsmarkt	200.000	50%	100.000
7	Invoering MWB-norm	1.000.000	50%	500.000
8	Vennootschapsbelasting	100.000	25%	25.000
	Totaal	3.450.000		1.450.000

Toelichting

1. Niet betalen facturen
Wij hebben geconstateerd dat het niet betalen van facturen door verschillen in inzicht tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer, de afgelopen jaren nagenoeg nihil is geworden. Hierdoor vormt dit geen risico meer in 2020.
2. Arbitrage VVGB-gelden
Het arbitragetraject is inmiddels afgewikkeld, derhalve vormt dit geen risico meer.
3. Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim is afgelopen jaren afgenomen en bevindt zich thans rond de streefwaarde van 4,5%. Hierdoor vormt dit geen risico meer voor 2020.
4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door eigen personeel. Echter, als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het niet mogelijk

om op korte termijn het personeelsbestand op het niveau van de begroting te krijgen. Dat betekent dat we afhankelijk zijn van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel. Vandaar dat dit is opgenomen in de risicotabel.

Maatregelen

Dit risico is te ondervangen door aanneming van eigen personeel. Beperkende factor hierbij is de huidige arbeidsmarkt. Vandaar dat in 2019 en 2020 samen met de twee andere Omgevingsdiensten van Brabant gestart is met initiatieven om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Daarbij dient te worden opgemerkt dat een flexibele schil ook voordelen heeft mede vanwege een snellere op- en afschaling bij een gewijzigd werkaanbod.

5. Transitie organisatie

De eisen die aan onze organisatie en medewerkers worden gesteld veranderen snel. Dit is aan de ene kant gericht op de inhoud van het werk, aan de andere kant zien we dat ook andere vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed. Medewerkers zullen hun rol binnen de organisatie kunnen oppakken. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het risico dat hiermee samenhangt wordt ingeschat op € 500.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is gelijk gebleven aan vorig jaar, als gevolg van de verdere doorontwikkeling van de organisatie.

Maatregelen

Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma.

6. Problematiek arbeidsmarkt

Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is de OMWB niet in staat om de vacatures binnen de vastgestelde formatie van 228 fte in te vullen. Dit in aanvulling op het risico genoemd onder 4. Hierdoor moet inhuur van derden plaatsvinden. Deze uitvoeringsuren zijn duurder dan die van eigen personeel. Het maximale risico hiermee bedraagt € 200.000.

Maatregelen

Strakke budgettering en margesturing zijn maatregelen om dit risico in voldoende mate te mitigeren.

7. Invoering MWB-norm

Als gevolg van de invoering van de MWB-norm hebben deelnemers die boven de norm zitten de mogelijkheid om af te schalen. Voor dit risico is € 1.000.000 aangehouden met een kans van 50%. Door deels een flexibele schil aan te houden hoeft dit geen structureel risico te zijn. Minder omzet is dan ook minder personeel. Gedurende 2019 is gebleken dat de afschaling zich niet voor doet. Derhalve vormt dit geen risico meer.

8. Vennootschapsbelasting

De Belastingdienst heeft bepaald dat over een beperkt deel van de activiteiten van de OMWB vennootschapsbelasting betaald moet worden. In 2019 is voor de jaren 2016, 2017 en 2018 de aangifte reeds ingediend, de kosten hiervan bedroegen respectievelijk € 1.757, € 1.101 en € 292. In 2020 wordt de aangifte over 2019 ingediend; hiervoor is voorzichtigheidshalve een bedrag gereserveerd van € 3.000. Gezien bovenstaande is het risico inzake de vennootschapsbelasting ultimo 2019 niet meer in de risicoparagraaf opgenomen.

Actualisatie in het kader van de jaarrekening 2019

9. De inwerkingtreding van de Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving. De herziening heeft impact op de manier van werken, de cultuur, de juridische basis en het technisch instrumentarium. Als uitgangspunt is hier uitgegaan van € 1 miljoen.

Maatregelen

Met de voorbereiding op de Omgevingswet wordt in 2020 gewerkt aan nieuwe en aangepaste producten en diensten; waar nodig worden de werkprocessen aangepast en verbeterd. Dit zal op 1 januari 2021 nog niet volledig zijn afgerond en daarmee doorlopen in 2021 en volgende jaren. Dit wordt verwerkt in de werkprogramma's 2021.

10. In februari 2020 heeft de uitbraak van het COVID-19 virus plaatsgevonden, welke een enorme impact heeft op ons allemaal. Dit heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel terreinen van onze jaarrekening 2020 en mogelijk voor de jaren daarna.

Hoe groot de financiële impact uiteindelijk zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Onze organisatie loopt geen risico qua continuïteit, conform artikel 35 lid I van de GR zullen de deelnemers er steeds voor zorg dragen dat de Omgevingsdienst over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Risico's en beheersmaatregelen

De uitvoering van de werkplannen 2020 ligt op dit moment nog voor een belangrijk deel op schema. Taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd. Waar fysieke ontmoetingen niet mogelijk zijn worden taken administratief of op afstand (digitaal) uitgevoerd. De uitvoering van taken in de situaties van ongewone voorvallen, calamiteiten en aantasting veiligheid/ milieu vinden doorgang.

De verwachting is dat de werkvoorraad op onderdelen gaat opdrogen. Daarop anticipeert het management van de OMWB als volgt:

- Op 26 maart is het besluit genomen om de externe inhuur voor circa 70% af te schalen; dat wil zeggen: on hold te zetten tot 1 juni 2020. Hiermee sturen we op de kostenkant;
- Er vindt tussen de teams werkverdeling plaats;
- Een aantal projecten die op de rol stonden voor het najaar 2020 of in 2021 wordt in de planning naar voren gehaald.

We borgen enerzijds de inhoud en kwaliteit van het milieu (zo goed mogelijk) en anderzijds zetten we in op het zo veel mogelijk beperken van financiële schade voor dienst en deelnemers.

Financiële positie

De Corona crisis heeft voor de jaarrekening 2019 geen gevolgen. Uit een analyse blijkt dat de balanspositie van de OMWB geen wijziging behoeft.

De liquiditeitspositie is goed, de deelnemers hebben hun bijdrage voor het eerste halfjaar middels bevoorschotting betaald. Het is niet uit te sluiten dat in 2020 het volledig uitvoeren van de werkprogramma's onder druk komt te staan. Eventuele financiële gevolgen worden via de bestuursrapportages gemeld.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2019 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4 Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5 Transitie	500.000	50%	250.000
6 Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9 Omgevingswet	1.000.000	50%	500.000
Totaal	2.600.000		1.475.000

Weerstandsratio

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 € 1.546.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.475.000 is de weerstandsratio 1,05. Dit wordt gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2018 bedroeg de weerstandsratio 1,02 ('voldoende').

Financiële kengetallen

Het BBV vereist in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie.

Tabel financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
Netto schuldquote	-5,9%	-1,7%	-9,3%
Solvabiliteitsratio	40,2%	21,0%	43,0%
Structurele exploitatieruimte	-3,0%	0,0%	4,2%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Netto wil zeggen dat van de schulden eventueel uitgezette gelden (financiële vaste

activa) zijn afgetrokken. De schuldenlast betreft het saldo van de vaste schulden, de netto-vlottende schulden en de overlopende passiva verminderd met de financiële vaste activa, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende activa. Deze schuldenlast wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage van het gerealiseerde totaal van de baten.

Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een nettoschuld, maar van een positief saldo. De netto schuldquote is afgenomen ten opzichte van de jaarrekening 2018.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan hoe groot het aandeel is van het eigen vermogen in het totaal van de passiva. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit is iets afgenomen ten opzichte van de jaarrekening 2018.

Structurele exploitatieruimte

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar.

Onderlinge verhouding kengetallen

Voor de relevante kengetallen zien we enerzijds een verbetering ten opzichte van de jaarrekening 2018; anderzijds is de structurele exploitatieruimte en de solvabiliteit verslechterd. De overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

2.3.2 Financiering

In de financieringsparagraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de financieringsfunctie. Dit zijn de activiteiten die te maken hebben met het aantrekken en beheren van de financiële middelen. De paragraaf is verplicht bij de begroting en jaarrekening, en hangt samen met de *Wet Financiering decentrale overheden* (Wet Fido). De uitvoering van de financieringsfunctie dient uitsluitend de publieke taak. Het beheer is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB heeft gedurende het gehele boekjaar 2019 te maken gehad met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft steeds maximaal € 250.000 beschikbaar. Hiermee blijft de OMWB binnen de vastgestelde limiet. Met uitzondering van het eerste en derde kwartaal 2019. Zie ook de toelichting op de balans.

Wet Fido

De OMWB moet rekening houden met twee normen op het gebied van financiering: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Met de kasgeldlimiet stelt de wet Fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal van de primitieve begroting.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet komen de volgende posten in aanmerking:

- De opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar;
- De schuld in rekening-courant;
- De voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden;
- Overige geldleningen die geen onderdeel zijn van de vaste schuld.

Deze posten worden verminderd met het gezamenlijk bedrag van:

- De contante gelden in kas;
- De tegoeden in rekening-courant;
- De overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

De kasgeldlimiet is voor 2019 berekend op € 2.440.000. Gedurende 2019 is de kasgeldlimiet niet overschreden. De kwartaalgemiddelden voor 2019 bedroegen:

1e kwartaal € 7.342.000 CR
2e kwartaal € 7.354.000 CR
3e kwartaal € 11.319.000 CR
4e kwartaal € 9.066.000 CR

De renterisiconorm is het maximumbedrag dat de dienst jaarlijks aan renteherziening en aflossing van de langlopende schuld mag hebben. Voor de OMWB betekent dit dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden afgelost op leningen. In 2019 is ruimschoots binnen deze limiet gebleven.

Leningen en kredietfaciliteiten

Verstrekker	Schuld ultimo 2018	Aflossing 2019	Schuld ultimo 2019	Rente
BNG	€ 700.000	€ 700.000	€ 0	0,8%

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

2.3.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken voor de bedrijfsvoering aan de hand van de onderdelen Human Resource Management, Kwaliteitszorg, Informatietechnologie, Communicatie en Financiën en Control. Wat waren de plannen en wat is er (extra) gerealiseerd. Het jaar 2019 was een intensief jaar, met grote technologische veranderingen, een aantal grote wetswijzigingen en daarnaast draaide de fabriek gewoon door. In deze paragraaf worden op hoofdlijnen de belangrijkste resultaten gemeld.

Algemeen bedrijfsvoering

Naast de reguliere activiteiten stond voor bedrijfsvoering het jaar 2019 in het teken van het aanhaken bij een aantal majeure ontwikkelingen:

- De omgevingswet

Beleidsdoel 2019: Deze ingrijpende wetswijziging heeft binnen bedrijfsvoering op meerdere plaatsen effect op de werkzaamheden.

Resultaat: het programma omgevingswet is gestart. Vanuit de discipline bedrijfsvoering heeft HR (opleiden/competentie-ontwikkeling), ICT (aansluiting op het DSO) en communicatie in het programma plaats.

- De MWB-norm

Beleidsdoel 2019: De tekstuele toelichting hierop is opgenomen onder paragraaf 2.1.1 onder het programma uitvoering.

Resultaat: de MWB-norm is toegepast bij de bepaling van de werkprogramma's. In 2021 volgt een evaluatie.

- De vernieuwing informatievoorziening (SPEER)

Beleidsdoel 2019: Na de vervanging van de diverse systemen, en het aanpassen van werkwijzen zal in 2019 de informatievoorziening verder opgetuigd moeten worden. Ook moet rekening gehouden worden met het wegwerken van kinderziekten in de nieuw in gebruik genomen systemen.

Resultaat: Het project SPEER kent 4 deelprojecten:

1. Implementatie Squit 20/20;
2. Implementatie DataWarehouse (Microsoft Azure);
3. De implementatie en doorontwikkeling van bedrijfsvoeringsprocessen middels AFAS;
4. De conversiestrategie (van veel plaatsen waar informatie zich bevindt naar één centrale database).

Ad 1. De implementatie van Squit 20/20 heeft forse vertraging opgelopen. De leverancier is in 2019 niet bij machte gebleken om de gemaakte afspraken qua oplevering na te komen. De livegang datum is tot twee keer toe uitgesteld. Er hebben diverse interventies plaatsgevonden om zodoende livegang mogelijk te maken. Dit is voor 2019 niet gelukt. Dit heeft forse consequenties voor andere trajecten en de vernieuwing in het algemeen.

Ad 2. De basis voor het DataWarehouse is neergezet en de eerste rapportages zijn ontwikkeld. Het toewerken naar integrale rapportages waarbij inhoud en financiën worden gekoppeld is (nog) niet succesvol door het ontbreken van data vanuit Squit. Er is wel een solide basis gelegd voor de verdere data-ontwikkeling en informatievoorziening.

Ad 3. In 2019 is AFAS voor het financiële gedeelte in gebruik genomen en is AFAS voor het HR-gedeelte verder doorontwikkeld;

Ad 4. De latere oplevering van Squit 20/20 is onder andere een gevolg van de conversie, die blijkt voor de leverancier vele malen lastiger dan voorzien.

Dit uitstel heeft extra belasting voor de afdeling betekend. Later in dit hoofdstuk wordt hierop doorgegaan.

- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Beleidsdoel 2019: De wet gaat (naar verwachting) in op 1 januari 2020, waardoor alle voorbereidingen daartoe zeker in 2019 afgerond moeten zijn.
Resultaat: De wet is ingegaan op 1 januari 2020. We hebben ons in het najaar 2019 aangesloten bij de CAO SGO (Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties). De implementatie is zodanig goed verlopen dat we tijdig alle brieven naar medewerkers hebben verstuurd. Dit alles is gebeurd in goed overleg met de OR en het GO.

Human Resource Management

De komst van de Omgevingswet is daarin de grootste verandering, deze wet vraagt van onze medewerkers een actievere opstelling als adviseur. Dit betekent ontwikkelen van het zittend personeel (m.b.t. houding en competenties) alsook werven van nieuw elan. Voor de OMWB is het van groot belang zich te profileren als een moderne, aantrekkelijke werkgever met goede arbeidsvoorwaarden, ontwikkelmogelijkheden en een duurzame inzetbaarheid van het personeel. Hierbij past een modern personeelsbeleid, waarin ruimte is voor eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid van de medewerker!
Op grond van het bovenstaande richtte HR zich in 2019 op:

Opleiden en ontwikkelen

Beleidsdoel 2019: We bereiden onze medewerkers voor op de komst van de Omgevingswet en daarmee samenhangende veranderingen. We gaan onze medewerkers waar mogelijk zelf opleiden. We investeren veel in talentontwikkeling om te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.0.

Resultaat: We voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1. Voor de kwaliteitscriteria 2.2 loopt nu een traject. Om het aanbod voor medewerkers zo breed mogelijk te maken zijn we gezamenlijk met de Brabantse OD's in zee gegaan met een intermediair voor opleidingen, Springest.

Organisatieontwikkeling

Beleidsdoel 2019: De OMWB wil een aantrekkelijke, moderne werkgever zijn, waar de medewerkers met plezier en enthousiasme werken. De kernwaarden zijn betrouwbaarheid, samenwerkingsgericht, vakbekwaam en zichtbaar(heid). Waarden waar HRM zich in de doorontwikkeling/modernisering van het personeelsbeleid op zal richten.

Resultaat: In 2019 zijn we bij de OMWB gestart met het in kaart brengen van de employee journey. De teams HR en communicatie hebben, met externe ondersteuning, in kaart gebracht welke sterke punten en welke verbeterpunten in het aantrekken en behouden van medewerkers voor de OMWB essentieel zijn. Aan de hand hiervan is een arbeidsmarktcampagne ontwikkeld en is het introductieprogramma echt verbeterd. In 2020 zullen exactere resultaten bekend zijn.

Strategische

personeelsplanning

Beleidsdoel 2019: De capaciteit en kwaliteit van ons personeelsbestand dient ingezet te worden daar waar het nodig is. Flexibiliteit in het personeelsbestand (in-, door- en uitstroom) is van groot belang en afgestemd op wat nodig is om ons werkprogramma en aanvullende opdrachten te kunnen uitvoeren. Om dit te realiseren leggen we de focus op strategische personeelsplanning. Interne mobiliteit, maar ook het begeleiden van medewerkers naar externe

organisaties is noodzaak.

Resultaat: In het kader van verversing en verfrissing van onze organisatie zijn er in 2019 acht trainees gestart.

Informatietechnologie

Beleidsdoel 2019: HRM werkt voortdurend aan verbetering van de informatievoorziening (OMWB InSite) om onze informatie voor management, medewerkers en HR beter en sneller te ontsluiten. Dit leidt tot anders werken met een grotere efficiency.

Resultaat: Er is in 2019 veel gerealiseerd.

Vrijwel alle HR-processen zijn in een workflow geplaatst waardoor aanvragen en goedkeuring van HR gerelateerde zaken digitaal worden afgehandeld. Alle personeelsdossiers zijn gedigitaliseerd en zijn ontsloten zodat management en medewerkers hun gegevens (digitaal) kunnen inzien. Sinds eind 2019 werken we met The Solutions Factory waardoor we bij het plaatsen van vacatures en de afhandeling van de sollicitatieprocedures enorme tijds- en effectiviteitswinst hebben behaald. Last but not least hebben de leidinggevenden de beschikking over een portaal waarbij verzuimcijfers beschikbaar worden gesteld en HR-taken overzichtelijk worden getoond. Dit alles heeft tot gevolg dat de administratieve last is verlaagd, en dat we binnen het team een impuls hebben kunnen geven aan HR-advies.

Management development

Beleidsdoel 2019: Sturing van de organisatie blijft ook in 2019 van belang. Het managementdevelopmenttraject van 2018 moet verder geborgd worden in 2019. Doelstelling zijn het binnen de begroting leveren van onze diensten, meer inzicht in onze prestaties en kosten en het efficiënt afstemmen van onze arbeidscapaciteit op onze opdrachten. HRM ondersteunt onze leidinggevenden bij het realiseren van deze doelstellingen.

Resultaat: Door het vereenvoudigen en digitaliseren van HR-processen is er personele ruimte ontstaan. Ruimte die ingevuld gaat worden door extra HR-advies capaciteit om zo de ondersteuning van het management te vergroten.

Arbeidsomstandigheden

Beleidsdoel 2019: Doorlopend worden, met als basis de Arbo wet, aanpassingen gedaan en verbeteringen aangebracht aan de arbeidsomstandigheden van de medewerkers. Daarnaast vloeien jaarlijks maatregelen voort uit het plan van aanpak van de uitgevoerde RI&E in onze organisatie.

Resultaat: In 2019 hebben we hetzelfde (hoge) niveau kunnen vasthouden.

Kwaliteitszorg

Beleidsdoel 2019: Het doel is dat de OMWB aan het einde van 2019 of uiterlijk medio 2020 beschikt over een kwaliteitssysteem dat de gehele dienst omvat en volledig is geïmplementeerd. Een onderdeel van dat systeem is ook het blijvend voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH.

Resultaat: In 2019 is veel energie gestoken in het inrichten van processen in Squit 20/20.

Kwaliteitszorg heeft gezamenlijk met key-users in de organisatie een set aan procesbeschrijvingen opgeleverd die de goede basis gaat vormen voor het werken met Squit. We voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1, dat is ook gerapporteerd. De kwaliteitscriteria 2.2 kennen voor de bekende deskundigheidsgebieden een uitbreiding/verdieping en de introductie van een nieuw deskundigheidsgebied, energie en duurzaamheid. Om te voldoen aan 2.2 is nu een project opgestart om eind 2020 te voldoen.

Informatietechnologie

Beleidsdoel 2019: Wij streefden naar een integrale implementatie van de nieuwe ICT-systemen per begin 2019. Aansluitend zal in 2019 op basis van het nieuwe ICT-landschap de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet en met name het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vorm moeten krijgen.

Focus moeten liggen op:

- Geografische gegevensbeheer en -ontsluiting;
- Doorontwikkeling tot een integrale objecten- en activiteitenregistratie;
- Digitale beschikbaarheid en toegankelijkheid van VTH-informatie op tactisch en strategisch (beleids-)niveau;
- Nieuwe digitale opbouw van documenten en dossiers, mede gebaseerd op thema's als Omgevingswet en de verdere specificering daarvan;
- (Gestandaardiseerde) gegevensuitwisseling met ketenpartners;
- Aansluiting op landelijke voorzieningen c.q. het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Resultaat: Het uitstel van de livegang van Squit speelt ons parten. We hebben door het uitstel én door achterblijvende landelijke duidelijkheid m.b.t. het DSO onvoldoende aandacht kunnen geven aan bovenstaande ontwikkelingen. Informatievoorziening heeft in 2019 veel werk en aandacht gestoken in de livegang, die uiteindelijk geen doorgang heeft gevonden.

Als gevolg van het uitstel heeft eind 2019 noodgedwongen een forse operatie plaatsgevonden om de IT-omgeving van de OMWB überhaupt in de lucht te kunnen houden. Deze oude IT-omgeving is end of life, maar moet nu nog doordraaien.

En verder:

De IT-architectuur van de OMWB is in 2019 onderzocht nadat als resultante van een aantal aanbestedingen de hoeveelheid cloud applicaties de overhand kreeg. Als resultaat van dit onderzoek is een nieuwe IT-architectuur beschreven, volledig in de cloud. Gezien de koers van onze ICT-leverancier Equalit is besloten om per 1-1-2022 de overeenkomst met Equalit op te zeggen. Zodoende creëren we voldoende tijd en ruimte voor het vormgeven van een andere IT-omgeving, een omgeving die volledig in de cloud is.

Communicatie

We hebben unieke specialismen in huis. En daar profileren we ons actief mee via alle mediakanalen, maar ook via onze eigen medewerkers. We gebruiken hiervoor verhalen van de mens achter ons werk. Daarmee creëren we inzicht in en sympathie voor de belangen die we vertegenwoordigen in onze Brabantse leefomgeving.

Investeren in

netwerk/deelnemers

Beleidsdoel 2019: In 2018 is geïnvesteerd in vernieuwing van de digitale presentatie,

zowel intern als extern. De kwaliteit van de inhoud en de toegevoegde waarde van de media is daarmee gestegen. Om dit vast te houden, moeten we blijven investeren, veel meer dan voorheen, in onze website, ons social medianetwerk, de interne nieuwsbrief en in het sociale intranet. Alleen dan kunnen we het gewenste kwaliteitsniveau vasthouden.

Resultaten: In 2019 heeft de OMWB meegedaan met OMWB on tour. Een hooggewaardeerde rondgang door bestuurders langs de belangrijkste werkvelden van de OMWB.

Tevens is in 2019 de onlinestrategie vastgesteld waardoor we in de regio meer bekendheid voor ons werk genereren.

Financiën en Control

Beleidsdoel 2019: De rode draad voor het team Financiën en Control in 2019 is de zwaktes en bedreigingen te elimineren. Belangrijke pijler hierin is het nieuwe ICT-systeem dat op 1 januari 2019 operationeel zal zijn. Met dit systeem zal de administratie op een efficiëntere en effectievere manier worden gevoerd.

Resultaat: AFAS is conform planning operationeel. De verbetering qua administratieve processen is zichtbaar, er heeft een behoorlijke efficiency slag plaatsgevonden die zichtbaar is in het aantal Fte's.

Financieel beleid

Beleidsdoel 2019: Een actueel beleid is een randvoorwaarde voor een goede bedrijfsvoering, advisering en P&C-producten. In 2019 houden we dit beleid actueel, en waar het algemeen bestuur de regels moet vaststellen, zullen we dit vroegtijdig aan algemeen bestuur ter besluitvorming voorleggen.

Resultaat: In 2019 is het controleprotocol tijdig vastgesteld, dit was het enige beleidsstuk dat een update nodig had.

Budgetbeheersing en informatievoorziening (reviews)

Beleidsdoel 2019: Het nieuwe financiële systeem zal deze ondersteuning gaan geven. In 2019 zal dit verder worden uitgebouwd. Hierdoor zullen de op te leveren bestuurlijke rapportages wederom een verbeteringslag ondergaan.

Resultaat: De ontwikkeling van de maandelijkse reviews heeft aandacht. We hebben intern (nog) niet het hoge niveau van 2018 kunnen bereiken. De externe rapportages zijn met voldoende kwaliteit opgeleverd.

Planning-en-controlcyclus

Beleidsdoel 2019: In de planning-en-controlcyclus zijn producten als de kadernota, jaarrekening, begroting en burap's opgenomen. In het spoorboekje planning en control staan deze producten inclusief datum van oplevering.

Resultaat: De P&C-producten zijn tijdig en met goede kwaliteit opgeleverd.

Interne controle

Beleidsdoel 2019: In 2019 zal het Interne Controleplan verder worden geborgd en waar nodig op actualiteiten aangepast.

Resultaat: Het Interne Controleplan heeft een verdere kwaliteitsimpuls gekregen. Er is een medewerker aangesteld die zich puur bezighoudt met IC en het IC-plan is gezamenlijk met de accountant opgesteld.

3. Jaarrekening

Hierna volgt de jaarrekening over 2019 met financiële toelichting.

3.1 Balans ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Vaste activa		
Materiële vaste activa	703	569
Investerings met een economisch nut	703	569
Totaal vaste activa	703	569
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.605	6.166
Vorderingen op openbare lichamen	716	2.137
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.889	4.029
Liquide middelen	226	206
Banksaldi	226	206
Overlopende activa	2.955	1.242
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een speciaal doel		
- Van overige Nederlandse overheidslichamen	0	22
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		
- Vooruitontvangen facturen	438	542
- Nog te ontvangen BTW	523	121
- Nog te ontvangen posten	1.363	17
- Afrekeningen werkprogramma's	631	539
Totaal vlottende activa	5.786	7.614
Totaal generaal	6.489	8.182

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2019	31 december 2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen	2.609	3.568
Reserves		
Algemene reserve	1.546	1.474
Bestemmingsreserve huisvesting	67	90
Bestemmingsreserve meetstations	297	297
Gerealiseerd resultaat	699	1.707
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	700
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken	0	700
Totaal vaste passiva	2.609	4.268
Viottende passiva		
Kortlopende schulden	1.346	992
Netto viottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.346	992
Overlopende passiva	2.534	2.923
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek doel		
- Van overige Nederlandse overheidslichamen	44	0
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
- Vooruitgefactureerde bedragen	0	0
- Nog te betalen posten	1.219	842
- Afrekeningen werkprogramma's	1.258	851
- Afdr. loonheffing en netto salarissen	13	1.230
Totaal viottende passiva	3.880	3.915
Totaal algemeen	6.489	8.182

3.2 Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	2019 begroting voor wijziging	2019 begroting na wijziging	2019 realisatie	verschil
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	17.775	16.275	16.209	66
Reiskosten	0	0	342	-342
Overige personeelskosten	139	139	240	-101
Inhuurbudgetten	382	4.371	3.861	510
Detacheringsinkomsten	0	0	-107	107
Subtotaal	18.296	20.785	20.545	240
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	200	200	69	131
Subtotaal	200	200	69	131
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	132	132	31	101
Externe werkplekken	63	63	0	63
Tractie	79	79	49	30
ICT budgetten	122	122	4	118
Subtotaal	396	396	84	312
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	600	1.100	1.431	-331
Milleumetingen	480	506	524	-18
Luchtkwaliteitsmetingen/E-noses	76	76	0	76
Subtotaal	1.156	1.682	1.955	-273
Totaal lasten Primair proces	20.048	23.063	22.653	410

Lasten (bedragen x C 1,000)	2019 begroting voor wijziging	2019 begroting na wijziging	2019 realisatie	verschil
------------------------------------	--	-----------------------------------	--------------------	----------

Bedrijfsvoering

Personeelslasten

Salarissen	4.112	3.212	3.545	-333
Reiskosten	0	563	234	329
Overige personeelskosten	1.384	1.521	676	845
Inhuurbudgetten	0	900	1.784	-884
Subtotaal	5.496	6.196	6.239	-43

Afschrijvingen

Afschrijvingen	0	0	76	-76
Subtotaal	0	0	76	-76

Huisvesting en organisatie

Huisvesting en facilitaire kosten	1.014	1.014	905	109
Accountantskosten / overigen	479	479	490	-11
ICT budgetten	2.584	3.384	2.824	560
Subtotaal	4.077	4.877	4.219	658

Totaal lasten Bedrijfsvoering	9.573	11.073	10.534	539
--------------------------------------	--------------	---------------	---------------	------------

Overig

Rentekosten	10	10	0	10
Afwikkeling VWGB	0	134	134	0
Onvoorzien	150	150	0	150
Vennootschapsbelasting	0	0	6	-6
Overige kosten	0	0	42	-42
Subtotaal	160	294	182	112

Totaal lasten Overig	160	294	182	112
-----------------------------	------------	------------	------------	------------

Baten (bedragen x C 1.000)	2019 begroting voor wijziging	2019 begroting na wijziging	2019 realisatie	verschil
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	19.389	19.073	20.396	1.323
Programmadeel 2: Advies en Projecten	6.832	8.697	6.639	-2.058
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.680	1.510	1.510	0
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	1.247	2.987	3.368	381
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	506	498	-8
Totaal baten	29.758	32.773	32.411	-362
Gerealiseerd saldo baten en lasten	-23	-1.657	-958	699
Stortingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	23	1.657	1.657	0
Totaal reserves	23	1.657	1.657	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	699	699

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van het BBV.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken.

Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces".

Gelet op deze definitie worden de volgende kosten tot de bedrijfsvoering gerekend:

- Leidinggevenden primair proces;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Managementondersteuning primair proces;
- Financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie;
- Informatievoorziening en automatisering, m.u.v. direct toe te rekenen kosten;
- HRM;
- Facilitaire zaken en DIM;
- Inkoop;
- Juridische zaken;
- Interne en externe communicatie.

In het exploitatieoverzicht 2019 zijn de kosten van bedrijfsvoering afzonderlijk gepresenteerd.

Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen zijn de bedragen niet afgerond.

Balans

Vaste activa

Investerings met een economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de betreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De investeringen worden vanaf het jaar volgend op het moment van ingebruikname lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen.

Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Viottende activa

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen

Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

• Gebouwen en kantoren	40 jaar
• Idem, semi-permanente situatie	20 jaar
• Meubilair en inventaris	10 jaar
• Technische installaties	15 jaar
• Telefooncentrale	8 jaar
• Smartphones	2 jaar
• Transportmiddelen	7 jaar
• Bestelauto/meetdienst	8/10 jaar
• Aanhanger	15 jaar
• Automatisering (PC's en printers)	3-5 jaar
• Automatisering bekabeling	20 jaar
• Automatisering (servers, netwerk- componenten, verbindingen, software, centrale databases, maatwerk)	5 jaar
• Grote systemen zonder onderhoudscontract	4 jaar
• Grote systemen met onderhoudscontract	8 jaar

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	360	365
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	48	42
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	62	78
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	179	0
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	54	84
Totaal	703	569

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Herrubricering 1-1-2019	Boekwaarde per 1-1-2019	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	365	0	365	71	0	76	0	0	360
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	42	-25	17	39	0	9	0	0	48
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	78	0	78	0	0	16	0	0	62
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	0	25	25	169	0	14	0	0	179
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	84	0	84	0	0	30	0	0	54
Totaal	569	0	569	279	0	145	0	0	703

Per 1 januari 2019 heeft een herrubricering vanuit Automatisering naar Communicatiemiddelen plaatsgevonden voor een bedrag van afgerond € 24.500.

Onder de bijdragen van derden zijn de inkomsten van de provincie opgenomen en overige bijdragen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Onder de afwaarderingen staan de noodzakelijk geachte duurzame waardeverminderingen vermeld. Beiden waren in 2019 niet aan de orde.

De investeringen 2019 zijn als volgt te specificeren:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2019	Nieuw krediet 2019	Beschikbaar totaal 2019	Uitgaven in 2019	Afschrijving v.a. 2020
Vervanging wagenpark	305	0	305	0	0
Communicatiemiddelen	200	0	200	175	56
Plotter	0	33	33	33	3
Vergaderstoelen en bureaus	0	30	30	71	7
Totaal	505	63	568	279	66

Voor 2019 is een budget van € 300.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging van voertuigen. Deze vervanging is weliswaar in 2019 aanbesteed, maar door langere levertijden als gevolg van technische inbouwapparatuur zal de levering pas in 2020 plaatsvinden. Dienovereenkomstig is de investering opgenomen in het investeringsplan 2020; deze verwachting was reeds in de tweede Burap uitgesproken.

Medio 2019 heeft vervanging van communicatiemiddelen in de vorm van mobiele telefoons plaatsgevonden. De werkelijke kosten vielen als gevolg van een gunstige aanbesteding lager uit dan begroot; het restantkrediet valt hierdoor vrij.

In 2019 is € 41.000 extra geïnvesteerd in vergaderstoelen en bureaus. Aangezien dit tot een overschrijding van het beschikbare krediet heeft geleid, zal hiervoor in het eerstvolgende bestuursoverleg (Algemeen Bestuur van 1 juli 2020) met terugwerkende kracht goedkeuring worden gevraagd.

Voor het overige zijn geen bijzonderheden te melden.

Viottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Stand 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vorderingen openbare lichamen	716	0	716	2.137
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.889	0	1.889	4.029
Overige vorderingen	0	0	0	0
Totaal	2.605	0	2.605	6.166

Vorderingen op openbare lichamen

In het boekjaar 2019 zijn de daarvoor in aanmerking komende oninbare posten afgeboekt. Van de overige posten was een groot deel per medio maart 2020 afgewikkeld. Door de aanscherping van het debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening gevormd (2018: € 12.000).

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren)

Dit betreft het per 31 december 2019 uitstaand saldo in de schatkist.

Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2019 bedraagt het drempelbedrag € 250.000. Doordat in het eerste en derde kwartaal net na de automatische afroaming van het banksaldo nog een omvangrijk bedrag is ontvangen, heeft in deze kwartalen een overschrijding plaatsgevonden. Vanaf maart 2020 is de rekening-courant rekening van de OMWB overgegaan van BNG naar Rabobank; hier zal de afroaming op een later tijdstip op de dag plaatsvinden, waardoor eerdergenoemde overschrijdingen niet meer kunnen plaatsvinden.

Het bedrag aan middelen dat voor het drempelbedrag door de OMWB buiten 's Rijks schatkist is aangehouden was per ultimo van het kwartaal:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	317	220	317	221
Ruimte onder het drempelbedrag	0	30	0	29
Overschrijding van het drempelbedrag	67	0	67	0

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Banksaldo BNG	226	206
Totaal	226	206

Ultimo 2019 had de dienst een tegoed bij de BNG van afgerond € 226.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	22
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.955	1.220
Totaal	2.955	1.242

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Eindafrekeningen deelnemers	631	539
BTW	523	121
Vooruit ontvangen facturen	438	542
Nog te ontvangen bedragen	1.363	17
Totaal	2.955	1.220

Eindafrekeningen gemeenten

Dit betreft de eindafrekeningen over 2019 die in januari 2020 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen. Een voorziening wordt niet noodzakelijke geacht.

BTW

Het bedrag aan BTW ad € 523.000 betreft de aangifte over het laatste kwartaal 2019 tezamen met de suppletie over 2019. De facturering van de doorschuif-btw is vanaf 2018 komen te vervallen op basis van landelijke ontwikkelingen.

Vooruit ontvangen facturen

Dit betreffen facturen die in 2019 zijn ontvangen, maar waarvan een deel van de kosten betrekking hebben op het boekjaar 2020.

Nog te ontvangen bedragen

Hier zijn verantwoord diverse opbrengsten over 2019 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	1.546	1.474
Reserve huisvesting	67	90
Reserve meetstations	297	297
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2019	699	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2018	0	1.707
Totaal	2.609	3.568

Het boekjaar 2019 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 699.000 (2018 voordelig resultaat van € 1.707.000). Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar was als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	1.474	1.707	1.634	1.546
Reserve huisvesting	90	0	23	67
Reserve meetstations	297	0	0	297
Totaal	1.861	1.707	1.657	1.910

Algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. De onttrekking aan de reserve was als volgt:

	Onttrekking
Afwikkeling VVGB	134
Onttrekking t.b.v. budget arbeidsmarktcommunicatie	100
Onttrekking t.b.v. budget ICT/databeheer	300
Onttrekking t.b.v. budget ICT/Speer	500
Onttrekking t.b.v. budget inwerken nieuw personeel	600
Totaal	1.634

Reserve huisvesting

Het doel van de reserve 'huisvesting' is het egaliseren van de huurkosten over de contractperiode. In de eerste twee jaar van het contract werden er geen huurkosten in rekening gebracht door de verhuurder. Om de kosten te egaliseren over de looptijd werd er de eerste twee jaar gestort in de reserve huisvesting. De OMWB heeft het voornemen om de reserve in 2020 te laten vervallen conform afspraak met het Ministerie van BZK.

Reserve meetstations

Vanuit de overgebleven middelen van de Provincie is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Van de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer is de specificatie als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Bank Nederlandse Gemeenten á 0,8%	0	700
Totaal	0	700

De restantschuld per 31-12-2019 is volgens het aflossingsschema op 1 februari 2019 volledig afgelost; over het boekjaar zijn derhalve slechts rentelasten verantwoord van € 500 (2018: € 6.000).

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.346	992
Overlopende passiva	2.534	2.923
Totaal	3.880	3.915

Ultimo 2019 was er, evenals in 2018, door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	44	0
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
Nog te betalen posten	1.219	842
Afdracht loonheffing, netto salarissen ca.	13	1.230
Afrekeningen werkprogramma's	1.258	851
Totaal	2.534	2.923

Van de ontvangen voorschotbedragen kan het volgende verloopoverzicht worden gegeven.

	Saldo 1-1-2019	Bestedingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Project luchtkwaliteitsberekening	-22	-225	292	44
Totaal	-22	-225	292	44

Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

Personele verplichtingen

Op grond van het BBV mogen geen voorzieningen worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Om die reden wordt geen post voor personele verplichtingen opgenomen op de balans.

Het tegoed aan vakantiedagen bedraagt per 31 december 2019 afgerond 2.280 dagen (2018: 2.160 dagen). Dit betekent in geld uitgedrukt een verplichting van circa € 595.000 (2018: € 546.000).

(Lease)verplichtingen

Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- Kopieer- en printapparatuur: betreft leasecontract via Equalit/Canon. Dit contract loopt tot en met juni 2020 en bedraagt jaarlijks € 7.500.
- IT-infrastructuur en omgeving: Hiervoor is in 2012 een overeenkomst afgesloten met Equalit. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond € 1,5 miljoen. De overeenkomst heeft als ingangsdatum 1 januari 2013 en is voor onbepaalde tijd afgesloten. In 2019 is het contract opgezegd; met inachtneming van de opzegtermijn van 3 jaar zal het contract per 01-01-2022 aflopen.
- Dienstauto's: voor 4 auto's is een leasecontract afgesloten. De jaarlijkse leasekosten bedragen circa € 10.000. De contracten hiervan lopen per augustus 2021 af.
- Koffieautomaten: Hiervoor is in 2019 een overeenkomst aangegaan voor een zestal automaten; de jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 4.000. De overeenkomst is op 1 augustus 2019 ingegaan en kent een looptijd van 5 jaar. Het contract eindigt derhalve op 31 juli 2024.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT met Afas en Roxit, de jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 50.000 en € 100.000.

Huurovereenkomst

De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (incl. parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 600.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van 10 jaar met als einddatum 31 december 2022.

Inkoopverplichtingen

In de kadernota rechtmatigheid heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige contracten – in het kader van Europese regels – in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2019

De begroting 2019 sloot na wijziging met een saldo van € 0. Bij de tweede bestuursrapportage is melding gemaakt dat een aantal budgetten niet volledig besteed zouden worden. Als prognose van het resultaat is € 950.000 gemeld. Het jaarrekeningresultaat volgens balans bedraagt € 699.000.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het algemeen bestuur. In het boekjaar 2019 zijn twee begrotingswijzigingen vastgesteld. Hierna worden de belangrijkste verschillen toegelicht. Waarbij eerst de lasten van het primaire proces worden toegelicht; vervolgens die van de bedrijfsvoering. Doordat gedurende 2019 bij de administratie een zuiverdere toerekening is gehanteerd dan bij het opstellen van de begroting, wijkt de realisatie op een aantal onderdelen af van de begroting. Indien van toepassing is dat in onderstaande toelichting bij de betreffende posten aangegeven.

Personeelslasten	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Primair proces		
Salarissen	16.275	16.209
Reiskosten	0	342
Overige personeelskosten	139	240
Inhuurbudgetten	4.371	3.861
Detacheringsinkomsten	0	-107
Subtotaal personeelslasten	20,785	20,545

Eenzijds vertonen de salariskosten een stijging als gevolg van CAO-effecten, anderzijds een afname doordat vacatures niet vast kunnen worden ingevuld als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Deze krapte leidt vervolgens weer tot een stijging van de inhuurkosten.

De grootste afwijking op de personeelslasten betreft de lagere inhuur derden dan begroot voor een bedrag van € 510.000. Hier zien we een vergelijkbare ontwikkeling op de arbeidsmarkt als voor het vaste personeel. Het is in de praktijk lastig om goede werknemers te vinden. Hierdoor kunnen ook niet alle activiteiten voor de werkprogramma's en daarbuiten worden uitgevoerd.

De reiskosten en de overige personeelskosten worden samen met bedrijfsvoering begroot. Op totaalniveau zijn de werkelijke reiskosten € 8.000 hoger dan begroot.

Detacheringsinkomsten worden evenals voorgaande jaren niet begroot; de overige onderdelen van de personeelslasten wijken in mindere mate af van de bijgestelde begroting.

Rente en afschrijvingen	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Rentekosten	10	0,5
Afschrijvingen	200	69
Subtotaal rente en afschrijvingen	210	69

Een deel van de afschrijvingslast is in 2019 verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 76.000). De totale afschrijvingen over 2019 vallen lager uit dan begroot als gevolg van achterblijvende investeringen in 2018. Door aflossing van de lening in februari 2019 vallen de rentelasten lager uit dan begroot voor 2019.

Huisvesting en organisatie	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	132	31
Externe werkplekken	63	0
Tractie	79	49
ICT budgetten	122	4
Subtotaal huisvesting en organisatie	396	84

In totaal zijn de kosten op dit onderdeel ruimschoots binnen de ramingen gebleven. De kosten van externe werkplekken en de ICT-budgetten zijn in de realisatie onder de kosten bedrijfsvoering verantwoord. De lage realisatie van de huisvestingskosten komt door het niet of in mindere mate uitnutten van specifieke budgetten.

Overige kosten	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Laboratoriumkosten	1.100	1.431
Milieumetingen	506	524
Luchtkwaliteitsmeting/E-noses	76	0
Subtotaal Overige kosten	1.682	1.955

Toelichting:

- De laboratoriumkosten is een variabele post, wat wil zeggen dat meer vraag een hoger kostenniveau tot gevolg heeft. De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4.
- De kosten milieumetingen is op niveau van begroting. De totale kosten, dus inclusief de huisvesting en personele kosten, zijn doorbelast aan de Provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.
- De kosten voor luchtkwaliteitsmetingen/E-noses zijn verantwoord onder de laboratoriumkosten.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

Doordat gedurende 2019 bij de administratie een zuiverdere toerekening is gehanteerd dan bij het opstellen van de begroting, wijkt de realisatie op een aantal onderdelen af van de begroting. Indien van toepassing is dat in onderstaande toelichting bij de betreffende posten aangegeven.

Personeelslasten	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	3.212	3.545
Reiskosten	563	234
Overige personeelskosten	1.521	676
Inhuurbudgetten	900	1.784
Subtotaal personeelslasten	6.196	6.239

Toelichting:

- In 2019 zijn er behoorlijk wat vacatures geweest, om die reden zijn diverse medewerkers ingehuurd om het werk doorgang te laten vinden. Tevens heeft inhuur plaatsgevonden voor specifieke skills en/of kennis, bijvoorbeeld Speer gerelateerd. Hiervoor zijn bedragen begroot onder ICT-budgetten bedrijfsvoering, maar hier als werkelijke kosten opgenomen.
- De reiskosten zijn tezamen met primair proces begroot; zie toelichting hierboven.
- We zien een onderschrijding bij de overige personeelskosten doordat het budget voor arbeidsmarktcommunicatie (€ 100.000) en dat voor het inwerken van nieuwe medewerkers (€ 600.000) hier in de begroting is opgenomen. De realisatie van het laatste budget is verantwoord onder de salarislasten.

Rente en afschrijvingen	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Rentekosten	0	0
Afschrijvingen	0	76
Subtotaal rente en afschrijvingen	0	76

Een deel van de afschrijvingslast is in 2019 verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 76.000). Samen met de afschrijvingslast voor primair proces (€ 69.000) vallen de totale afschrijvingen over 2019 vallen lager uit dan begroot als gevolg van achterblijvende investeringen in 2018.

Huisvesting en organisatie	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Bedrijfsvoering		
Huisvesting en facilitaire kosten	1.014	905
Accountantskosten/overige	479	490
ICT budgetten	3.384	2.824
Subtotaal huisvesting en organisatie	4.877	4.219

Toelichting:

- In de begroting voor huisvesting en facilitaire kosten is de verhuur van de zesde verdieping aan de gemeente Tilburg niet meegenomen (€ 66.000). Verder zijn geen bijzonderheden te vermelden.
- Ook de Accountantskosten/overige kosten liggen in lijn met de begroting. Voor de accountant is een bedrag verantwoord van € 82.000. Hiervan heeft € 31.000 betrekking op de afwikkeling controlekosten 2018 en € 51.000 voor de accountantscontrole 2019. Onder de advieskosten van € 178.000, zoals opgenomen onder de overige kosten, is een bedrag van € 27.000 voor advisering inzake de vennootschapsbelasting verantwoord. Voor advisering IT-landschap is een bedrag van € 50.000 opgenomen. Het restant omvat een aantal minder omvangrijke adviestrajecten. Tenslotte zijn ook de kosten voor rechtskundige bijstand ad. € 25.000 en uitbestede dienstverlening ad. € 82.000 in deze regel opgenomen.
- De onderschrijving op de ICT-budgetten hangt samen met het uitstel van project Speer. In de begroting 2019 is onder de ICT-budgetten een bedrag opgenomen voor inhuur/consultancy; de werkelijke kosten hiervan zijn verantwoord onder de post inhuurbudgetten bedrijfsvoering.

Nadere toelichting op de lasten Overig

Overige kosten	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Rentekosten	10	0,5
Afwikkeling VVGB	134	134
Onvoorzien	150	0
Vennootschapsbelasting	0	6
Overige kosten	0	42
Totaal lasten overig	294	182

Rentekosten

De restantschuld per 31-12-2019 is volgens het aflossingsschema op 1 februari 2019 volledig afgelost; over het boekjaar zijn derhalve slechts rentelasten verantwoord van € 500 (2018: € 6.000).

Onvoorzien

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van de post onvoorzien. In de begroting 2019 was voor onvoorzien een bedrag van € 150.000 opgenomen. Dit bedrag is voor 2019 niet noodzakelijk gebleken en is derhalve onderdeel van het jaarrekeningresultaat.

Vennootschapsbelasting

De kosten voor de vennootschapsbelasting over 2019 zijn geschat op € 3.000; in lijn met de aanslagen 2016 en 2017 en de aangifte 2018.

Overzicht incidentele baten en lasten

Onder de incidentele baten en lasten zijn de kosten opgenomen voor arbeidsmarktproblematiek (begroot € 700.000; gerealiseerd € 450.000), project SPEER (begroot € 500.000; gerealiseerd € 350.000), data-ontwikkeling (begroot € 300.000; gerealiseerd € 300.000). Voor deze kosten waren voor 2019 specifieke budgetten begroot.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In de jaarrekening 2019 is structurele onttrekking aan de reserve huisvesting opgenomen voor een totaalbedrag van € 23.000.

3.3.4 Kengetallen

Kengetallen	2018 realisatie	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Uurtarief	€ 88,50	€ 89,50	€ 91,80
Productieve uren	324.000	342.000	332.500
FTE Primair Proces	238	253	248
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.361	1.350	1.341
Ziekteverzuim	4,9	4,5	4,3
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	60% / 40%	60% / 40%	61% / 39%

FTE	2018 realisatie	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Primair proces - kernformatie	207	228	210
Primair proces - flexibele schil	31	25	38
Subtotaal Primair Proces	238	253	248
Bedrijfsvoering - kernformatie	49	55	43
Bedrijfsvoering - flexibele schil	3	0	10
Totaal Bedrijfsvoering	52	55	53
Totaal	290	308	301

Ten opzichte van het begrote aantal productieve uren van 1.350 zien we over 2019 een lagere realisatie (1.341 uur). De reden hiervan is dat personeel niet declarabele uren aan project Speer heeft besteed en dat zij tijd hebben geïnvesteerd aan het inwerken van nieuw eigen personeel en inhuurkrachten. Deze lagere productiviteit is gecompenseerd door een hoger gerealiseerd uurtarief en een hoger aantal inhuurkrachten welke een hogere productiviteit kennen.

3.3.5 Toelichting op de baten

Baten	2019 begroting na wijzigingen	2019 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	19.073	20.396
Programmadeel 2: Advies en Projecten	8.697	6.639
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.510	1.510
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.987	3.368
Programmadeel 4: Overige exploitatie	506	498
Totaal baten	32.773	32.411

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving

De baten zijn € 1.323.000 hoger dan begroot (7%). Dit wordt deels verklaard door een verschuiving met programmadeel 2 (wettelijke taken versus verzoektaken).

Gedurende 2019 is een aantal vacatures ingevuld en is een start gemaakt met een traineegroep die door de OMWB zelf wordt opgeleid tot vergunningverlener, wat ertoe heeft geleid dat een inhaalslag in de meldingen is gemaakt.

Verder zijn er geen bijzondere afwijkingen. De vastgestelde werkprogramma's zijn grotendeels uitgevoerd.

Programmadeel 2: Advies en Projecten

De baten zijn € 2.058.000 lager dan begroot (-24%); betreft deels een verschuiving naar programma 1 (wettelijke taken). Tevens kunnen incidentele verzoektaken van jaar tot jaar verschillen en ook heeft de krapte op de arbeidsmarkt er, net als voorgaand jaar, toe geleid dat

niet alle verzoektaken uitgevoerd konden worden. De werkprogramma's zijn daarentegen wel grotendeels uitgevoerd.

Programmadeel 3: collectieve taken structureel

De collectieve taken zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma

In totaal € 381.000 hogere baten zijn veroorzaakt doordat er meer aanvragen zijn binnengekomen en door de OMWB zijn uitgevoerd voor het Team Meting en Onderzoek.

Uitsplitsing baten

In 2019 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 7.037.000, op P2 € 3.494.000 en op P3 € 507.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 respectievelijk € 13.359.000, € 3.145.000 en € 1.003.000.

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2019

Baten en lasten per taakveld		Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning		
0.4	Overhead		10.458
0.5	Treasury		
0.8	Overige baten en lasten		176
0.9	Vennootschapsbelasting		6
0.10	Mutaties reserves	1.657	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		
7.	Volksgesondheid en milieu		
7.4	Milieubeheer	32.411	22.729
Totaal lasten overig		34.068	33.369

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de personeelslasten en huisvestingslasten voor het bedrijfsvoeringsproces – niet zijnde het primaire proces – en corresponderen met de specificatie van de lasten in paragraaf 3.2.

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT

Uit hoofde van de WNT moet de bezoldiging van alle topfunctionarissen worden verantwoord, ook als de norm niet is overschreden. Dit geldt ook voor externe topfunctionarissen, ongeacht de duur van het dienstverband of de periode van de inhuur. Van overige medewerkers moet alleen een vermelding plaatsvinden bij overschrijding van de norm.

Van elke topfunctionaris en van elke andere functionaris, die in het betreffende jaar een totale bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de maximale bezoldigingsnorm, moet de organisatie op grond van de WNT en het gewijzigde artikel 28 BBV in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening het volgende opnemen:

- De beloning;
- De belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding;
- De voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- De functie of functies;
- De duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar;
- De beloning in het voorgaande jaar;
- Een motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm (dit geldt ook voor externe topfunctionarissen).

Van topfunctionarissen moet bovendien ook de naam openbaar worden gemaakt. Bij de niet-topfunctionarissen is dit niet verplicht en kan worden volstaan met het noemen van de functie(s).

Onderstaande verantwoording is opgesteld op basis van de op de OMWB van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum 2019 voor de omgevingsdienst is € 194.000 voor topfunctionarissen met een dienstverband.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling:

		Dhr. N. van Mourik
Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte		1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 125.867,52
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 19.888,68
Subtotaal		€ 145.756,20
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		n.v.t.
Totale bezoldiging 2019		€ 145.756,20

Redenen waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan n.v.t.
 Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling n.v.t.

Gegevens 2018

Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2018 in fte		1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 124.746,20
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 18.238,08
Subtotaal		€ 142.984,28
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 189.000
Totale bezoldiging 2018		€ 142.984,28

De heer Van Mourik is voor onbepaalde tijd aangesteld als algemeen directeur van de OMWB. Op basis van het aan deze functie verleende mandaat, is hij te kwalificeren als topfunctionaris in het kader van de WNT.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionaris met een dienstbetrekking heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Naast de hierboven vermelde topfunctionaris zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur krijgen uit hoofde van hun functie als bestuurslid bij de OMWB geen bezoldiging. Zij ontvangen geen onkostenvergoeding van de OMWB.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Naam topfunctionaris	Functie
P.F.G. Depla	AB- en DB-voorzitter
R.F.I. Palmen (inmiddels vertrokken)	AB- en DB-lid
G. van der Put (inmiddels vertrokken)	AB- en DB-lid
J.P.M. Klijs	AB- en DB-lid
T. Weterings	AB- en DB-lid
J. van den Hout (inmiddels vertrokken)	AB- en DB-lid
R. Grashof	AB- en DB-lid
R. van den Belt	AB- en DB-lid
B. Schellekens	AB- en DB-lid
R. van Vugt	AB-lid
E. Wilmsen	AB-lid
H. van Tilborg	AB-lid
B. Jacobs	AB-lid
R. Jansen	AB-lid
G. de Kok	AB-lid
K. van Aert	AB-lid
M. Hofkens	AB-lid
A. Zwarts	AB-lid
H. Wierikx	AB-lid
M. van der Poel	AB-lid
W. van Hees	AB-lid
T. van de Loo	AB-lid
H. van Aart	AB-lid
P. Smit	AB-lid
M. Buijs	AB-lid
I. Raaijmakers	AB-lid
R. Lazeroms	AB-lid
E. Daandels	AB-lid
J. van Agtmaal	AB-lid
P. Kok	AB-lid

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Volgens de WNT zal voor elke topfunctionaris en voor elke gewezen topfunctionaris moeten worden vermeld:

- De uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband;
- De naam, functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed;
- Het jaar waarin het dienstverband is beëindigd.

Er is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden.

In 2019 hebben ter zake geen uitkeringen plaatsgevonden.

3.6 Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft een enorme impact op ons allemaal. Dit heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel terreinen van onze jaarrekening 2020 en mogelijk voor de jaren daarna.

Hoe groot de financiële impact uiteindelijk zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Onze organisatie loopt geen risico qua continuïteit, conform artikel 35 lid I van de GR zullen de deelnemers er steeds voor zorg dragen dat de Omgevingsdienst over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

1 Conditie

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het ten behoeve van de algemene vergadering uit te brengen verslag, waarin ook de opgemaakte jaarrekening wordt opgenomen.
- ▶ De machtiging heeft ook betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2 Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn signaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ongewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

